מאת: ד"ר יעקב חורוביץ

מחקר סברותי או אורנאמנטיקה ידענית?

שוב ושוב חמה הקורא בספר „ארבע פנים בספרות העברית בת ימינו" לבובות אינטיליגנציה טובה ושקידה רבה שלא כוונה לפרוץ תעבון. ומאחרי שבספר של אדם צעיר מוכשר אנו דנים, אין ספק שכשלונותיו מרמזים על תופעה כו־ללת יותר, אופיינית לתקד־ידות בתר חלק לא מבוטל של האינטיליי גנצית הצעירה. אותה בצירה ללא אבחנה של חומר־קריאה פתוך תחר מי מדע שונים כמעט ומכיר בהתנוגה ההבולה, את הפמולה ה־ מפוקפקת בשבוקי הצירה ההיתרת, כפי שתוארו על ידי מנדלי. „הייריד — ירידי אינטיליקטואלי. „רעש ר המולה. בני אדם נחפזים ובהולים... כמו שאומרים ירידי בשמים... בהלה ובעבוביה... מוזיקה מאד... אין להם פנאי... בקיצור ולא כלום".

אכן: אין להם פנאי. הם שוכחים שהשכלה מקיפה אינה נרכשת בזמן קצר. שיש לתת לדברים להתבשל, שצירוף של כל מיני פרטי־ידע אינו יכול לשמש חומר לחידון אצצי קלופדי־סברותי. ברם המחקר לא מיבנה מתן. רקמה שריריות מה סלאי־אורנאמנטיקה ידענית. לא תת־ בלה פעולם כשמיה של מדע. מיון הוא רק אחד מהמוכשרים ביותר מבין צעירים אלה. שאין להם לא מידה, לא בקורת עצמית. החיים ללא מרות רוחנית. שאתה יש לתמוה־לו. לא רק הם האשמים. אש־ מה היא האוירה כולה של הגלמות קלות המראין. של „פרוסטריטי" ה־ הקונוינטסורות, של הגינגר הקיצוני לחיי צבע, של העסקות „הרוחניות", בסיון „הדיבוקרטיזציה" של ה־ השכלה, שהיא וולגאריזציה. המש־ תבות בכותרות ומסיסמות ספר צצות של המליצה והמלגג האינטי ליקטואליים.

ומאחרי שכמעט בכל אחד מבין קרוב לארבע מאות עמודי הספר אשפר לעמוד על תולשות אופיינית לדרך מחקר של מיון, נצטרך ל־ הסתפק בכמה דוגמאות. המעניינ־ א) על חוסר הבנה. ב) על מסק־ נות שגוי לה לא מסוגל הסקר. ג) על שימוש בידע למען אינו אורנאמנטיקה ידענית. ד) על אי־רלבאנטיות הע־ הבאות. שעולבו לתוך הדיון, ואחר־

---

*) ארבע פנים בספרות העברית בת־ימינו, מאת דן מיון. הוצאת שוקן.

רון אחרון ה) על „עמידה ראשר נית" שפקורותית אינם בלתי יודר עות.

א) חוסר הבנה: במאמרו: „בין ומן הקסנות לאחרית הימים" נכנס מיון לתוך דיון מיוחד לחולמין שתקה: חוסן של תגל אי — אי אבל דוקא משום כך מרובים כל כך האורבסונים של הסמל" (101). יורשה לי לשמוע גם את ה„אונטר־ מוגים" של כל הידענות האורנאמנ־ מאלית הזאת. משום שכל הדיבורים היומרניים על „דין קרעוני „כזה, שערך למשל שערך שסריך הגרם־ ני" על „הסמל בשירה". כל האורנ־ נאמנטיקה הזאת היא מיותרת. גדר לה מזו: היא הוכחה לידיעות מקר־ מעות. מי שדן „דין קרעוני" בבעיות הסמל אינו יכול להתפקח במאמר קצר של עשרים עמודים מקפידים בשר־ שרינו לנשא בספרו! „הסמיות וה־ זמן". זה לא ייתכן. ומכאן שאי־ הבנה כאן. אין מיון מעיר כלל את עומק בעית הסמל, ולא היה לו שום צורך בדיון זה. הסגיר להכרת כלל־קמן: „אל כוכבים ב־ חוץ ניתן לתאר אולי כשדה מאבק בין אלתרמן מלודראמתי. פיגוראל־ שבני, אפוקליפטיים ירב ניסמות. ל־ בין אלתרמן לתמיד של ויוין. דר־ מאתי. פיתוי. באלאדטיסט. החותר לגיבוש תמונות הטקיה של עולם סמלים. מיסוד חווזה. הגרוטסקה. של מרשיות רגשית ועיוורת..." (102).

ב

במאמרי הקודם שלקח את נסיר נו של מיון לתעבור קאמנוריות ה־ תולסות את שירי אליוט לעולמה של שירת רשיש. דומה שלא ברור לו למיון מה זה שחור שירי שלומות פרימיטיביים. אחרת יראי לא היה מעלה על דעתו לחר כיח. ששירת רשיש „אינה מסחד רת עולמות פרימיטיביים". משום שהיא „אינה מואמת להשתחרר מ־ כבלי הצורה... אלא. אדרבא. מוצאת את בטייה לדרוב במסגרות הדוקות על גיבוב מלים ידועי. שהוא מעין הסצעת בקיאות מרוכזת בעמוד מאה. „משום שאבדר אלו זו בשירי הבלהה שלו. אז כגונגל בעמודי ר־ ריחות... מקים אלתרמן... עולם של מיתוס אישי... ואינו מגיע בריולתו האנתרופוסיבית... עולם הנחוילת הב־ שוחה... אמת הגרי „ביים. הוא־ הוגן:... מסיגת המתים ב„בגיסו סרגו ל־ מ־ הרשן מלוזיל. „באשים הבאים ביתה של מרת האבישים... של צילם דיקנס... אף שסיגתו הריקה... אמת קולידיג'... כל אלה אינם מרי דמיון מנסיפנאלי־מודרנאפתי מרוכזך. אף עם אחד מהם לי־ חסר גימה יראלרלית מאתיתית ורר מנסית אין כל אלה שרי דמיון עמומי המים שלי. „שהיתה האדם גרים", עם גרשון אני עוד מסוגל בסמיכי שהוחכרה. הצעתי את עצמי כמצוי בצת תרגילי־שחיה פיזיתרים ומסוכנים אלה כל מיון בים המדע. אבל הוא החלים לסבוב. הרי מיון מערבב כאן דברים שונים. כל אחד מאותם מחברים דורש עיון — אז שתיקה: חוסן של תגל אי — אז „חוסן אצל טוביב. שבגגלר. תר־ קידרם. הסמר של לוית. הייתכנו לתרפוף מעל לכל? ! ובודאי שלא יתכן לדרוש מתקוראים שיתמצא ב־ סבך הנושאים? רק אי־הבנה לגבי רצינות הבעיה. מאפשרת את החיסת הרבוביליסטי לתוך מפשס מסוי־ מי הפרובליסטו לתוך מפשס מסוי־ בל בין שתים עשרה שורות! ומתי התוצאתו אורנאמנטיקה ידענית. בל־ תי דלגאנטית לגבי שירי אלתרמן: דוגמה אחרת: מיון מקדיש מא־ מר של חמשה עשר עמודים למה שהוא מכנה: „ארס־פואטיקה" של המשורר הגלוי" (83—69). אבל „ארס פואטיקה" זה משהו אחר. מקוף יר ער. מאותו דיון אל אלתרמן. בכמה שמירות. אל תפקידי שירתו. לשם מה הגיפות הזה? כל מיסורר דן על שפר שירתו. אצלנו למשל: ביאליק. שטרנהרבסקי. גרינברג. שלונסקי. לם־ דן. שטיינברג. שפונסקי. הייתכן ל־ מתרגלים אלה בשם „ארס־ פואטיקה"? ומה לעשות כשמשמן של ידענות מדומה משתמן בסיום המאמר האחרון המוקדש לאלתרמן? „הצירוף. „דומית חזקה" — מעמיד. אולי. מהשאלה לאוקטיבוקטיבי (99). ומיד באה בעמוד לסמה הערה. המאפשרת למיון להפנין בקיאות. מעלה בנו נימת תעצב והתכמה של שירת אלתרמן המוקדמת את זכר דבריו של הכהן המצרי הישיש. המסבירר לסולון ב„סימיס" של אם־ לסון אין אלה דומיה ולוגנ...". כל זה מיותר, אבל לשיא אי־הבנה. המשרתת את מיפוח של אורנאמנטי־ קה ידענית. מגיע מיון בארוא עמוד, כשהוא מקיף בכמה שורות את תפיסת הזמן של „הנוי דעות מודרניים". „במידה שנוכל לגלות סימנים של קרבה רציונית בין עמו־ מת הזמן, שנתגלתה ב„מכות מצ־ ריים". או ב„שיר עשרה אחים" ל־ תפיסות מקבילות לא ביני דעות מודרניים. לא יהיו אלה תגל או מרקס. חסידיה של הדראליקטיקה. ויצרית של ה„אסכאטולוגיה החילוי ניית". כדברי קאדל ליית בספרו „משמעות בתיסמיות". אלא נעשה. בעל יחדת המעגלים הנצחיים (ראה אם מאמרו של לוית בספרו הנ"ל...) או אף מוינבי ושפנגלר. המסמיר כים. כל אחד לפי דרכו. אז הקו דומה לסופת לכתבות מיון מיון.

---

*) ברוך קורצווייל: הערות לפרק מרומן חדש לס. יזהר. „הארץ", 30.8.57.

*) ברוך קורצווייל: אמנות הסיפור או לויסיראיציה של תחיים? „תר־ בות וספרות", 1.1.54.

*) ברוך קורצווייל. „בחוברת אשר בגבעה" ליזהר. „תרבות וספרות", 20.8.57.

ב„דבר", 22.8.58—29.8.59 עמדתי על רוב הדברים המוזכרים בפרק ג' במאמר: „בגולותיה של יצירת יזהר". אני מדבר שם בהרחבה על הגישה הא־היסטורית של יזהר: „לפנינו דר־ מה־היסטורי מעניין מאד הזר שף אף מהות העתה הא־היסטורי המתואר. העבר הוא מת בש־ ביל הצעירים... ויזהר מסייע ומס־ תתם את הגושא של העדר תזיקה הדיבור החברתי המגוון וכן את החוש ההיסטורי המסותה. שבעדרתם אין לתאר סיפור. אונאנימיסטי ראוי לשמר. כלומר: לסיפורי יזהר אין אופי. „אונאנימיסטי. דבר. שחיא ברור מיד. הוא אומר: תרגורים על „אונאנימים" בעמוד 256 וח־ הערה האחרונה הם מפגן הבקיאות אורנאמנטיקה ידענית מיותרת.

כל מה שנאמר על „המשורר ח־ אירוני" ב„מי צקלג" („330—315) הוא הרחבה בלבד של הטרות שאלי־ תן הנעתי זה כבר במאמרי על יד הר: „מן הראוי לעמוד על העובדה. שהכל. האישים. השיחות. הענייות. מתוארים מתוך עמדה אירונית־צ־ ניית. אין כאן הוסוח בכללי"). בדר־ מה במאמרי ב„דבר". המסמר הק־ דוש הוא אמצעי אירוני כדי להדגיש את הדי־הומאניזציה של היש. את העדר הקדושה. את ה„אלוהי שב־ בריאה ואת הטוזבה הגדולה של ה־ אדם". כל מה שנאמר בספרו של מיון על תחושת הניתוק. הבדר־ דות והתרחקות מן ה„היסטוריה ומ־ עולמו של התנ"ך. נאמר במאמרי. ואיפה ל.נסמן. על שני סיפורים אח־ רונים של יזהר". כאן מודה מיון בחולשות הסיפור היזהרי. שאותן גליתי כבר לפני שנים רבות. כל־ מור: אני יכול רק לבקש מהקורא המעמיק שיסוות את מאמרי עם מסתו של מיון. כדי לעמוד על מלוא משמעותה של עמדתו „הרא־ שונית". הפסח על שפיר הוא חלשה ביותר. בלתי עקבית ומורגש בה מאמץ מכסיסי רב. כל מה שנאמר על הגישה האנטי־היסטורית בה נתגלתה ב„מלך בשר ודם" וב־ „כבשת הרש". הם דברים שאין להם עם מה לסמוך.

הקדשתי עבודה רבה וספורטת ל־ ספרו של מיון מסיפור סיבוות. א) הייתי שמח אילו יכולתי לעזור ל־ מבקר חרוץ. מוכשר ובעל־ידיעות למצוא את דרכו הנכונה. ב) רציתי לעורר את תוש הבקורת של הקורי אים לגבי הסכנה של מיתוי אינטל־ נצאית טובה. שעדיין אינה יודעת ל־ הבחין בין עיקר לטפל. בין מאמץ מדע־בקורתי רציני ובין הבחשבות עצמית מנצחונות קלים.

---

*) ברוך קורצווייל: „בחוברת אשר בגבעה" ליזהר. „תרבות וספרות", 20.8.57.

מאסמנורי. „בושי" (על שם הצייר היירונימוס בוש).

אכן, זה הכל. „בושי" מאד. ולי נדמה שזה גם ברוינלי ובעיקר מי־ רוני. המגע בין מיון ובין הסטרות הרוכבי מגיע אנטי־אריוזיס זה להת־ מצרות תוקפנית. יתוזה המהוהר באוטר. שהיה נוטל בחלקו לו נש־ אות דינה במחנה. בגבע מן המאס שרות המסתירת של המגע המיני... ונרתע מסנה בחחלה. תחשוקה מרס מינית. העשויה לסמם את דינה. נראית לו נסה חוזלת". בקיצור מרי רון מחליף ארוס בסכס. ומכאן מן הדיבורים על „החיין... שסקים הנ־ ציין שהוקא כאן אפשר לעמוד בנקל על מקורות. „העמידה הרא־ שונית" של מיון. לא נעים הדבר. אבל יואיל נא הקורא ויעיין במא־ מרי שפרסמתי בין השנים 1947— 1951 בתעונים „הארץ"ו„דבר". ולא יהיה קשה לעמוד על ההבדל הגדול שבין. הדפוזיה הרצונגוסי והליטוני המקוסן והשסחי. שהוא כה אופיני לעבודותי. ובין „העמידה הראשו־ נית" שבמסתו של מיון על יזהר. בסוף הספר. בביבליוגראפיה מז־ כיר אמנם מיון חמשה מאמרי. הדנים ביזהר. ברם. בשעת דיונו לא תיו דברי ראויים להזכר. לפרות שדוזקא כמה מחשגותיו הטובות של מיון היו מוכרות יה היטב כבני בית נאמנים. כמו כן יש עוד כבני מאמרים שנכתבו על ידי וגם בהם אני בן ביאור. בסך הכל בוקר אני בהקפדה את הסיפורי הישראלי זה חמש עשרה שנה.

בהרחבה מצייו מיון בצדק את גבולותיה של יצירת יזהר. את „ת־ חומיה הגרים של אפנות. במסגרת אופקית הרחוביים המוגבלים..." (176) „עד שיש בה בדי להצדיק. במידת מה. את הכינוי. שעיטר ליזהר אחד המבקרים: „ויזהראי" של מיתר אחד". אין אני מכיר את המבקר הזה. אבל ידוע לי מבקר אחר ש־ כתב ב„1.1.54: „מוסיקאליות מש־ כרת. מונוטוניות יכבל זאת מוסיקה. כמעט מחפנסת. מציינת את לשונו. ל־ שעל. מנהג כיבוד הרחב של ארץ מתוחה לדברים. הוא שוזרם בה. באילו שמעת את המיתם הגלית של עשים קסנים. בעצם מון אחד. חדגוני. הוא הקובע את המוסיקליות בלשונו של יזהר. אבל מן זה הוא אמיתי"). ויוזקה לו „המזיכר שעיקרי הדברים בתערכת סיפורי יזהר נאמרו על ידי בר לפני למעלה מס"ו שנים"). במאמרי

---

*) ברוך קורצווייל: אמנות הסיפור או לויסיראיציה של תחיים? „תר־ בות וספרות", 1.1.54.

*) ברוך קורצווייל. „בחוברת אשר בגבעה" ליזהר. „תרבות וספרות", 20.8.57.

כתם היתה חושנית ומסמית מאד! אבל נשמע עוד: „האוזר האנטי־ ארוטי כבר בצורה טרוסנת ב„אס־ נגלה בה גלוטת הטוזמה ב„אס־ רים חוזר לאספסת. בסמ־ אל גדות הנחל" מגיע אנטי־ארוטיזם זה להת־ מצרות תוקפנית. יתוזה המהוהר באוטר. שהיה נוטל בחלקו לו נש־ אות דינה במחנה. בגבע מן המאס שרות המסתירת של המגע המיני... ונרתע מסנה בחחלה. תחשוקה מרס מינית. העשויה לסמם את דינה. נראית לו נסה חוזלת". בקיצור מרי רון מחליף ארוס בסכס. ומכאן מן הדיבורים על „החיין... שסקים הנ־ ציין שהוקא כאן אפשר לעמוד בנקל על מקורות. „העמידה הרא־ שונית" של מיון. לא נעים הדבר. אבל יואיל נא הקורא ויעיין במא־ מרי שפרסמתי בין השנים 1947— 1951 בתעונים „הארץ"ו„דבר". ולא יהיה קשה לעמוד על ההבדל הגדול שבין. הדפוזיה הרצונגוסי והליטוני המקוסן והשסחי. שהוא כה אופיני לעבודותי. ובין „העמידה הראשו־ נית" שבמסתו של מיון על יזהר. בסוף הספר. בביבליוגראפיה מז־ כיר אמנם מיון חמשה מאמרי. הדנים ביזהר. ברם. בשעת דיונו לא תיו דברי ראויים להזכר. לפרות שדוזקא כמה מחשגותיו הטובות של מיון היו מוכרות יה היטב כבני בית נאמנים. כמו כן יש עוד כבני מאמרים שנכתבו על ידי וגם בהם אני בן ביאור. בסך הכל בוקר אני בהקפדה את הסיפורי הישראלי זה חמש עשרה שנה.

בהרחבה מצייו מיון בצדק את גבולותיה של יצירת יזהר. את „ת־ חומיה הגרים של אפנות. במסגרת אופקית הרחוביים המוגבלים..." (176) „עד שיש בה בדי להצדיק. במידת מה. את הכינוי. שעיטר ליזהר אחד המבקרים: „ויזהראי" של מיתר אחד". אין אני מכיר את המבקר הזה. אבל ידוע לי מבקר אחר ש־ כתב ב„1.1.54: „מוסיקאליות מש־ כרת. מונוטוניות יכבל זאת מוסיקה. כמעט מחפנסת. מציינת את לשונו. ל־ שעל. מנהג כיבוד הרחב של ארץ מתוחה לדברים. הוא שוזרם בה. באילו שמעת את המיתם הגלית של עשים קסנים. בעצם מון אחד. חדגוני. הוא הקובע את המוסיקליות בלשונו של יזהר. אבל מן זה הוא אמיתי"). ויוזקה לו „המזיכר שעיקרי הדברים בתערכת סיפורי יזהר נאמרו על ידי בר לפני למעלה מס"ו שנים"). במאמרי

---

*) ברוך קורצווייל: אמנות הסיפור או לויסיראיציה של תחיים? „תר־ בות וספרות", 1.1.54.

*) ברוך קורצווייל. „בחוברת אשר בגבעה" ליזהר. „תרבות וספרות", 20.8.57.

„הארדון והשחור" לסטנדאל (109) ובין שירי רשיש. „הקחור" אצל סטנדאל היא גלומת הכחונה הקא־ תולית. בעוד שאצל רשיש זהו עשן.

כל דברי מיון בפרק „האהבה החסאה" הם מאבק למען „עמידה ראשונית" בבקורת. מיון משתדל לא הצלחה לסתור את דעותי וקר־ שר את שירי רשיש. בבדיקתו את „מהותו של הארוס" — בשירי בר אליף? מתפקיד יהיה אם לא הוכיח. שעצם כושר הארוס לא נהיר לו למיון. הוא מחליף אותו עם ת־ סכס. זאת אנו למדים מעיונו על הארוס בסיפורי ס. יזהר. דוזקא בתחום זה. היינו בדיוגו על שירי אהבה. על מוסיב הארוס. מגלה מר־ רון חוסר הבנה מיוחד. הוא הח־ מיא לחלוטין את הממד החוויתי. שסמנו עולים ובוקעים שירי אהבה של אלתרמן. לגבי רשיש הוא מגיים את אליוט ואת ה„בוסן" המסיגוויי־ אר עומק בעית המסמל. ולא היה לו שום צורך בדיון זה. המגע להכרת כלל־קמן: „אל כוכבים ב־ חוץ ניתן לתאר אולי כשדה מאבק בין אלתרמן מלודראמתי. פיגוראל־ שבני, אפוקליפטיים ירב ניסמות. ל־ בין אלתרמן לתמיד של ויוין. דר־ מאתי. פיתוי. באלאדטיסט. החותר לגיבוש תמונות הטקיה של עולם סמלים. מיסוד חווזה. הגרוטסקה. של מרשיות רגשית ועיוורת..." (102).

ב

במאמרי הקודם שלקח את נסיר נו של מיון לתעבור קאמנוריות ה־ תולסות את שירי אליוט לעולמה של שירת רשיש. דומה שלא ברור לו עולמות פרימיטיביים. אחרת ראי לא היה מעלה על דעתו לחר כיח. ששירת רשיש „אינה מסחד רת עולמות פרימיטיביים". משום שהיא „אינה מואמת להשתחרר מ־ כבלי הצורה... אלא. אדרבא. מוצאת את בטייה לדרוב במסגרות הדוקות על גיבוב מלים ידועי. שהוא מעין הסצעת בקיאות מרוכזת בעמוד מאה. „משום שאבדר אלו זו בשירי הבלהה שלו. אז כגונגל בעמודי ר־ ריחות... מקים אלתרמן... עולם של מיתוס אישי... ואינו מגיע בריולתו האנתרופוסיבית... עולם הנחוילת הב־ שוחה... אמת הגרי „ביים. הוא־ הוגן:... מסיגת המתים ב„בגיסו סרגו ל־ הרשן מלוזיל. „באשים הבאים ביתה של מרת האבישים... של צילם דיקנס... אף שסיגתו הריקה... אמת קולידיג'... כל אלה אינם מרי דמיון מנסיפנאלי־מודרנאפתי מרוכזך. אף עם אחד מהם חסר גימה יראלרלית מאתיתית ורר מנסית אין כל אלה שרי דמיון עמומי המים שלי. „שהיתה האדם גרים", עם גרשון אני עוד מסוגל

---

*) ברוך קורצווייל: אמנות הסיפור או לויסיראיציה של תחיים? „תר־ בות וספרות", 1.1.54.

*) ברוך קורצווייל. „בחוברת אשר בגבעה" ליזהר. „תרבות וספרות", 20.8.57.

Nachbarin / Euer Fläschchen!" רק לגמגם:

אם אינו מצוים להתר מסדאל היא גלומת הכחונה הקא־ תולית. בעוד שאצל רשיש זהו עשן.

כל דברי מיון בפרק „האהבה החסאה" הם מאבק למען „עמידה ראשונית" בבקורת. מיון משתדל לא הצלחה לסתור את דעותי וקר־ שר את שירי רשיש. בבדיקתו את „מהותו של הארוס" — בשירי בר אליף? מתפקיד יהיה אם לא הוכיח. שעצם כושר הארוס לא נהיר לו למיון. הוא מחליף אותו עם ת־ סכס. זאת אנו למדים מעיונו על הארוס בסיפורי ס. יזהר. דוזקא בתחום זה. היינו בדיוגו על שירי אהבה. על מוסיב הארוס. מגלה מר־ רון חוסר הבנה מיוחד. הוא הח־ מיא לחלוטין את הממד החוויתי. שסמנו עולים ובוקעים שירי אהבה של אלתרמן. לגבי רשיש הוא מגיים את אליוט ואת ה„בוסן" המסיגוויי־ אר עומק בעית המסמל. ולא היה לו שום צורך בדיון זה. המגע להכרת כלל־קמן: „אל כוכבים ב־ חוץ ניתן לתאר אולי כשדה מאבק בין אלתרמן מלודראמתי. פיגוראל־ שבני, אפוקליפטיים ירב ניסמות. ל־ בין אלתרמן לתמיד של ויוין. דר־ מאתי. פיתוי. באלאדטיסט. החותר לגיבוש תמונות הטקיה של עולם סמלים. מיסוד חווזה. הגרוטסקה. של מרשיות רגשית ועיוורת..." (102).

ב

במאמרי הקודם שלקח את נסיר נו של מיון לתעבור קאמנוריות ה־ תולסות את שירי אליוט לעולמה של שירת רשיש. דומה שלא ברור לו עולמות פרימיטיביים. אחרת ראי לא היה מעלה על דעתו לחר כיח. ששירת רשיש „אינה מסחד רת עולמות פרימיטיביים". משום שהיא „אינה מואמת להשתחרר מ־ כבלי הצורה... אלא. אדרבא. מוצאת את בטייה לדרוב במסגרות הדוקות על גיבוב מלים ידועי. שהוא מעין הסצעת בקיאות מרוכזת בעמוד מאה. „משום שאבדר אלו זו בשירי הבלהה שלו. אז כגונגל בעמודי ר־ ריחות... מקים אלתרמן... עולם של מיתוס אישי... ואינו מגיע בריולתו האנתרופוסיבית... עולם הנחוילת הב־ שוחה... אמת הגרי „ביים. הוא־ הוגן:... מסיגת המתים ב„בגיסו סרגו ל־ הרשן מלוזיל. „באשים הבאים ביתה של מרת האבישים... של צילם דיקנס... אף שסיגתו הריקה... אמת קולידיג'... כל אלה אינם מרי דמיון מנסיפנאלי־מודרנאפתי מרוכזך. אף עם אחד מהם חסר גימה יראלרלית מאתיתית ורר מנסית אין כל אלה שרי דמיון עמומי המים שלי. „שהיתה האדם גרים", עם גרשון אני עוד מסוגל

---

2) Mario Praz: The romantic Agony. New-York 1956.